

Ekonomikas ministrija

VALSTS SEKRETĀRA VIETNIEKS

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1519, tālr.67013167, e-pasts pasts@em.gov.lv, www.em.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā Nr. 3.3-4/2019/7183

Pārresoru koordinācijas centram

Priekšlikumi Nacionālā attīstības plāna precizēšanai

Ekonomikas ministrija ir izskatījusi Pārresoru koordinācijas centra sagatavoto Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam projektu (turpmāk – NAP) un izsaka sekojošu konceptuālus priekšlikumus:

1. Ekonomikas ministrija izskatot NAP projektu vērš uzmanību, ka NAP ir nepieciešams konceptuāli pilnveidojumi:
  - a. mūsdienu valstu konkurētspējas teorijas zinātnieki, piemēram D.Rodriks un K.Ketels savās atziņās ir norādījuši, ka konkurētspējīgas ekonomikas virsmērķis ir labklājības veidošana visai sabiedrībai, līdz ar to NAP virsmērķim un mērķim ir jābūt veidotiem tā, lai tie nodrošina sabiedrības labklājības attīstību, vienlaikus ietverot nepieciešamos apakšmērķus/ stratēģiskos indikatorus, kas mērītu attiecīgo progresu, vai noteiktie mērķi tiek sasniegti.
  - b. Vēršam uzmanību, ka NAP piedāvātais konceptuālais ietvars un piedāvātie stratēģiskie mērķa indikatori šobrīd nesniedz skaidru atbildi uz to kā tiks nodrošināta sabiedrības labklājības celšanas. Turklāt stratēģisko mērķa indikatoru kopums šobrīd neietver būtisku tautsaimniecības attīstības faktoru – eksporta spējas un apjoma kāpināšana, kas ir svarīgs faktors tautsaimniecības attīstībai;
  - c. NAP ir nepieciešams sasaistīt ar viedās specializācijas konceptuālo ietvaru nodrošinot, ka turpmākās ekonomiskās darbības tiek veidotas ievērojot viedās specializācijas konceptuālo pieeju;
  - d. NAP investīciju stratēģiskajām izvēlēm ir jābūt tādām, kas maksimizē atdevi no publiskajām investīcijām sniedzot vislielāko maksimizējošo efektu. Ekonomikas ministrijas ieskatā šādas stratēģiskās investīcijas būtu:
    - i. datu ezera projekts (skat. zemāk priekšlikumu Nr.1);
    - ii. Latvijas digitalizācijas attīstības, kas sevī ietver IKT izglītības,

IKT pētniecības un attīstības un IKT biznesa attīstības komponenti);

iii. Reģionālās nozīmes biznesa attīstības parku izveide Kurzemē, Latgalē un Vidzemē

iv. Reģionālās lidostas attīstība Latgalē

Lai nodrošinātu šādu stratēģisko projektu ir nepieciešama atbilstoša intervences mehānismu (riskā kapitāls, granti ar galveno mērķi piesaistīt papildus finansējumu no ES horizontālajām aktivitātēm, finanšu instrumenti) un sistēmas izveide (viedās specializācijas darbības process, kurš nodrošina ietvaru jaunu stratēģisko projektu izveidei).

2. Latvijai ir priekšnoteikumi, lai attīstītu pasaules tirgū pieprasītus produktus/risinājumus. Ņemot vērā digitalizācijas straujo attīstību un tās tiešo ietekmi uz produktivitāti (līdz šim produktivitātes pieaugums tika bāzēts cilvēkresursu izmaksu un procesu izmaiņu vadībā), jau šobrīd pasaule un arī Latvija saskaras ar izaicinājumiem, kas saistīti ar lēno darbaspēka produktivitātes pieauguma tempu (1-2% pieaugumu gadā), kā arī darba roku limitētu pieejamību. Digitālā transformācija ir uzņēmusi apgriezienus, vairāk jau kā 40% no pasaules iedzīvotājiem ir iesaistīti digitālajos tīklos salīdzinājumā ar 4% 1995.gadā un ik gadu jauno digitālo tehnoloģiju ietekme uz valstu ekonomiku transformāciju ar vien palielina savu ietekmi (piem., vidējais ikgadējais globālā B2C (business to client) pieaugums 2014.-2020.g. 13,5%). Eiropā digitālā ekonomika aug 7 reizes ātrāk nekā tradicionālā, 60% profesijas ir vairāk nekā 30% darbību, kuras var veikt informācijas tehnoloģiju atbalstu un digitālās ekonomikas īpatsvars tiek vērtēts ap 20-22% (2017.g.) līmenī no globālā IKP. Tehnoloģiju ietekme tuvākajā nākotnē var iespaidot līdz 50% no pasaules ekonomikas. Analizējot digitālo tehnoloģiju ietekmi uz IKP ir vērojama augoša korelācija un tieša ietekme ar datu pārraides ātrumu (izziņai - lielo datu analīze – tikai 10% ES uzņēmumu; mākoņpakalpojumi - 22%; ātrumi > 100 Mbps – biznesa nākotne, kas nosaka arī nepieciešamību pēc tālākas tīklu attīstības arī Latvijā).

Nākotnes izaicinājumi ir saistīti ne tikai ar kvalitatīvu tīklu attīstību, bet vienlaikus izglītotu un ar tehnoloģiskajām prasmēm apveltītu darbaspēka pieejamību. Eiropas Savienībā tehnoloģiju ietekme uz nodarbinātību ar vien pieaug un prognozēta vēl straujāka darbaspēka īpatsvara pieaugums (šobrīd 1,5%-6,5%) no kopējās nodarbinātības. Eiropā uz 2020 gadu prognozē, ka trūks 500 000 IKT speciālistu (67% darbiniekiem ES pienākumu izpildei nepieciešamas digitālās zināšanas un prasmes, kas pārsniedz pamatlīmeni). Šis ir tiešs izaicinājums visām izglītības sistēmām, t.sk. mūžizglītības piedāvājumam un darba devēju tiešai un ciešai iesaistei.

Ņemot vērā augstāk minēto norādām, ka, ja tiek izdarīta izvēle par labu esošajam NAP konceptuālajam ietvaram, tad stratēģiskais virziens "Produktivitāte un ienākumi" būtu jāpārdefinē, uzsverot tieši digitalizācijas nepieciešamību. Lūdzam izteikt to šādā redakcijā:

[39] Produktivitāte un digitalizācija veido pamatu konkurētspējīgai un

ilgtspējīgai izaugsmei. Produktivitātes paaugstināšana panākama ar mērķtiecīgu resursu ieguldīšanu augstākas pievienotās vērtības radīšanai un pārdošanai globālajā tirgū. Atbalstot vietējos uzņēmējus, ieviest inovatīvas, jaunas tehnoloģijas, efektīvākus darba procesus un nodarbināto kompetenču pilnveidošanu – tā rezultātā veidojot uz zināšanām un inovāciju balstītas Latvijas konkurētspējas priekšrocības.

Lūdzam arī papildināt Stratēģisko mērķu indikatoru tabulu, papildinot to ar šādu rādītāju: “Progresā rādītājs: Digitālo tehnoloģiju integrācija; Mērvienība: Vieta; Bāzes gads: 2018; Bāzes gada vērtība: 23; Mērķa vērtība 2024: <10 vieta; Datu avots: DESI indekss”.

Vienlaikus izsakām sekojošus priekšlikumus NAP redakcionālajiem papildinājumiem:

1. NAP2027 1.redakcijas rīcības virziena mērķis nr.53 ir definēts sekojoši “Lai mazinātu profilaktiski un medicīniski novēršamo nāves gadījumu skaitu, ir būtiski uzlabojama veselības aprūpes kvalitāte. Tas panākams, nodrošinot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu zināšanu regulāru pilnveidi, uzlabojot vadlīnijas, kas atspoguļo katra individuālā pacienta ārstēšanai optimālo ceļu veselības aprūpes sistēmā no pirmajām aizdomām par slimību līdz savlaicīgai tās diagnosticēšanai, ārstēšanai un rehabilitācijai. Ārstniecības kvalitāte un rezultāti uzlabojami, ieviešot mūsdienīgas medicīnas tehnoloģijas vadošajās slimnīcās ambulatoro un stacionāro pakalpojumu vajadzībām, gādājot par efektīvu medikamentu pieejamību, kā arī stiprinot veselības aprūpes sistēmas pārvaldības spēju analizēt uzkrātos veselības datus un izmantot tos sistēmas izmaksu efektivitātes un kvalitātes kāpināšanai.”

Piekrītam, ka ir jāveic uzlabojumi ārstniecības kvalitātē, ieviešot mūsdienīgas medicīnas tehnoloģijas vadošajās slimnīcās ambulatoro un stacionāro pakalpojumu vajadzībām, gādājot par efektīvu medikamentu pieejamību, kā arī stiprinot veselības aprūpes sistēmas pārvaldības spēju analizēt uzkrātos veselības datus un izmantot tos sistēmas izmaksu efektivitātes un kvalitātes kāpināšanai. Tas ne tikai mazinātu profilaktiski un medicīniski novēršamo nāves gadījumu skaitu, bet arī sekmētu efektīvāku lēmumu pieņemšanu veselības aprūpē kopumā, kas būtiski uzlabotu sabiedrības dzīves kvalitāti un dzīvildzi. Tāpat tas tiešā mērā uzlabotu NAP2027 1.redakcijas progresā rādītājus Nr. 55, Nr. 58, u.c. Ierosinām NAP2027 1.redakcijas 53.punktu papildināt ar saturu par veselības datu infrastruktūras izveidošanu nacionālā mērogā, kas ir neatņemama sastāvdaļa un viens no pirmajiem soļiem, lai sasniegtu rīcības virziena mērķi un iepriekš minētos progresā rādītājus. Papildus tam veselības datu infrastruktūras izveides nepieciešamība ir pamatojama gan ar nacionālā mēroga izcilību (Latvijas pētnieki un uzņēmumi ir izvirzījuši Latviju kā vienu no vadošajām valstīm pasaulē šādas infrastruktūras izstrādē), gan ar Eiropas Savienības prioritātēm 2021. – 2027. plānošanas periodā (attiecīgajā

plānošanas periodā ES līmenī tika identificētas 7 prioritārās vērtību ķēdes un viena no tām bija Viedās veselības vērtību ķēde (Smart Health value chain) – kā viens no pamata mērķiem šīs vērtību ķēdes ietvaros tika identificēta vienota (savstarpēji salāgojama) veselības datu infrastruktūras izveide ES dalībvalstīs).

Papildus tam šādas efektīvas nacionāla līmeņa veselības datu infrastruktūras izveide ļautu sasniegt NAP2027 1.redakcijas sadaļas “Vīzija par Latvijas nākotni 2027.gadā” apakšsadaļas “Dzīves kvalitāte”:

- a. punktu nr.18. Plašāku publisko pakalpojumu pieejamību, augstāku kvalitāti un efektivitāti palīdz īstenot mērķtiecīga sadarbība, tai skaitā attīstības centru tīklošanās mehānismi, integrēta pilsētu, to funkcionālo ietekmes zonu un lauku kooperācija, kopīgi mobilitātes projekti un publiskā-privātā partnerība. Tādā veidā pilsētu un lauku telpas mijiedarbība palīdz risināt kā ekonomiskās, tā sociālās un apdzīvotības problēmas. Iedzīvotāji var izmantot vairāk iespējas un labāku pieeju pakalpojumiem ikvienā Latvijas pilsētā un novadā. Tāpat arī ikviena pilsēta un novads dod ieguldījumu valsts attīstības mērķu sasniegšanā.

Tas tiešā mērā uzlabos tieši pakalpojumu kvalitāti un efektivitāti (datos balstīta veselības sistēma), ko palīdzēs sasniegt mērķtiecīga sadarbība, ņemot vērā, ka šāda nacionāla līmeņa veselības datu ezera izveides esošās iniciatīvas tiek īstenotas tieši akadēmiskā personāla (zinātnieki, pētnieki u.c.) un uzņēmēju (IT nozares, medicīnas nozares u.c.) sadarbības ietvaros;

- b. punktu nr.20. Latvijā ir kļuvis vieglāk būt veselam. Iedzīvotāji iegulda savas veselības profilaksē ar veselīgu uzturu un aktīvu dzīvesveidu, atbildīgi sabalansējot darba un brīvo laiku, apzinīgi parūpējoties gan par sevi, gan saviem tuvākajiem. Sabiedrība kopumā ir noraidoša pret kaitīgiem ieradumiem. Savukārt motivēti un atbilstoši atalgoti speciālisti spēj laikus nodrošināt mūsdienīgu diagnostiku, ārstēšanu un rehabilitāciju. Laba veselība mūža garumā ir viens no mērķiem arī mērķtiecīgam un individualizētam sociālajam atbalstam.

Attiecīgi nacionāla līmeņa veselības datu infrastruktūras izveide tiešā mērā ļaus Latvijas iedzīvotājiem vieglāk būt veselam, jo rezultātā tiks nodrošināta mūsdienīga diagnostika, ārstēšana un rehabilitācijas, kas būs pamatota ar dažādu veselības datu savstarpējām likumsakarībām.

Visbeidzot šādas veselības datu infrastruktūras izveide tiešā mērā atbilst NAP2027 stratēģiskajam mērķim nr. 39. “Latvijā ir kļuvis vieglāk būt veselam. Iedzīvotāji iegulda savas veselības profilaksē ar veselīgu uzturu un aktīvu dzīvesveidu, atbildīgi sabalansējot darba un brīvo laiku, apzinīgi parūpējoties gan par sevi, gan saviem tuvākajiem. Sabiedrība kopumā ir noraidoša pret kaitīgiem ieradumiem. Savukārt motivēti un atbilstoši atalgoti speciālisti spēj laikus nodrošināt mūsdienīgu diagnostiku, ārstēšanu un rehabilitāciju. Laba veselība mūža garumā ir viens no mērķiem arī mērķtiecīgam un individualizētam sociālajam atbalstam.” Ņemot vērā to, ka

konkrētās iniciatīvas ietvaros (nacionāla veselības datu infrastruktūras izveide) Latvija ir viena no vadošajām valstīm pasaulē un Latvijai ir konkurētspējas priekšrocības attiecībā pret citām valstīm, tad ir mērķtiecīgi jāturpina attīstīt esošās iestrādes infrastruktūras izveidē, lai radītu pēc iespējas augstāku pievienoto vērtību un tad izstrādātos risinājumus mērogot globālajā tirgū.

Ņemot vērā iepriekš minēto ierosinām NAP2027 1.redakcijas rīcības virziena mērķi sekojošā redakcijā: “Lai mazinātu profilaktiski un medicīniski novēršamo nāves gadījumu skaitu, veselīgi nodzīvotos mūža gadus vīriešiem un sievietēm, klientu apmierinātību ar veselības aprūpes pakalpojumiem, kā arī uzlabotu sabiedrības dzīves kvalitāti un dzīvildzi kopumā, ir būtiski uzlabojama veselības aprūpes kvalitāte. Tas panākams, nodrošinot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu zināšanu regulāru pilnveidi, uzlabojot vadlīnijas, kas atspoguļo katra individuālā pacienta ārstēšanai optimālo ceļu veselības aprūpes sistēmā no pirmajām aizdomām par slimību līdz savlaicīgai tās diagnosticēšanai, ārstēšanai un rehabilitācijai. Ārstniecības kvalitāte un rezultāti uzlabojami, ieviešot mūsdienīgas medicīnas tehnoloģijas vadošajās slimnīcās ambulatoro un stacionāro pakalpojumu vajadzībām, gādājot par efektīvu medikamentu pieejamību, kā arī stiprinot veselības aprūpes sistēmas pārvaldības spēju analizēt uzkrātos veselības datus un izmantot tos sistēmas izmaksu efektivitātes un kvalitātes kāpināšanai, kas ir izdarāms izstrādājot efektīvu nacionāla līmeņa veselības datu infrastruktūru, kurai ir starptautiski savienojamības priekšnosacījumi.”

2. Papildus tam vēršam uzmanību, ka, lai sasniegtu rīcības virziena mērķi nr.53 jaunajā redakcijā ir jāintegrē izmaiņas arī rīcības virziena uzdevumā nr. 66. Ierosinām rīcības virziena uzdevumu nr.66 izteikt sekojošā redakcijā:

Nr.	Uzdevums	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Finanšu resursu avots	Mērķa indikators
[66]	Veselības aprūpes kvalitātes un efektivitātes uzlabošana, attīstot veselības aprūpes kvalitātes sistēmu, stiprinot primāro veselības aprūpi, <u>izstrādājot nacionāla līmeņa veselības datu infrastruktūru</u> , veicinot slimību profilaksi un agrīnu diagnostiku, lai tādējādi nodrošinātu ierobežoto veselības aprūpes resursu iespējami labāku izmantošanu, vienlaikus sekmējot ātrāku izveseļošanu, priekšlaicīgas mirstības un darbnespējas novēršanu un dzīves kvalitātes saglabāšanu	VM	<u>EM, IZM, VARAM</u>	VB, ES fondi, <u>Horizon Europe</u>	Attālināmā/ novēršamā mirstība uz 100 000 iedzīvotāju Klientu apmierinātība ar veselības aprūpes pakalpojumiem <u>Veselīgi nodzīvotos mūža gadus vīriešiem un sievietēm</u>

3. Ņemot vērā, ka e-prasmes noteiks gan darbaspēka kvalifikāciju nākotnē un noteiks darbaspēka mobilitātes spējas, gan būs kritiski svarīga spēja, kas cels Latvijas iedzīvotāju vērtību un spēju pielāgoties globālajiem izaicinājumiem,

lūdzam precizēt

- a. NAP 27.punktu izsakot to sekojošā redakcijā: “[22] Zināšanas, kvalitatīva un mūsdienīga izglītība ir stipras valsts pamats. [..] veidojot [..] inovatīvus uzņēmumus un kompetentu darbaspēku gan privātajā sektorā gan valsts pārvaldē. Latvijas izglītības sistēma visos līmeņos atbilst ne tikai mūsdienu prasībām, bet ir atvērta arī nākotnei, sagatavojot kritiski domājošus, e-prasmēs kompetentus, emocionāli inteligentus un savā arodā prasmīgus cilvēkus”;
  - b. NAP 126.punktu izsakot tā daļu sekojošā redakcijā: [126] [..] Pasaules valsts ekonomikas ir kļuvušas daudz ciešāk saistītas. Tādēļ globālajā ekonomikā zināšanu, uzņēmējspējas, radošuma, e-prasmju un tehnoloģiju kompetenču nozīme ir kļuvusi kritiski svarīga, un to trūkums rada atpalcības risku;
4. Lūdzam papildināt prioritāti “Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei” ar jaunu punktu: “[..] Jāstiprina augstākās izglītības programmu savstarpējā sadarbība, zināšanu un kompetenču dalīšana un starptautiskā atzinība. Nākotnes profesijas būs izteikti starpdisciplināras, kas pieprasa arī augstākās izglītības programmām spēju ātri un efektīvi pielāgoties darba tirgus vajadzībām un sagatavot speciālistus starpdisciplināri. Ir jāveicina tādu augstākās izglītības programmu pārvaldības sistēmas izveide, kas paredz starpdisciplināru un modulāru programmu ieviešanu un īstenošanu, tai skaitā tādu programmu ieviešanu, kas paredz dažādu kompetenču un prasmju apguves iespējas sadarbības augstskolās. Tā rezultātā tiktu uzlabota gan augstskolu programmu kvalitāte, gan samazināta sadrumstalotība un mācību programmu dublēšanās.”;
5. Izceļot Latvijas Nacionālās attīstības plānā 2021.-2027.gadam 190.punktā minēto par spēju strauji mainīgajā vidē veidot jaunas, zināšanās balstītas konkurētspējas priekšrocības, proti, kāpināt produktivitāti caur ieguldījumiem cilvēkkapitālā, pētniecībā un inovācijā, jaunu, digitālu tehnoloģiju ieviešanā, Ekonomikas ministrija vērš uzmanību, ka investīcijas ir tikai viens no inovāciju un konkurētspējīgas uzņēmējdarbības aspektiem, ko valsts pārvalde spēj realizēt. Būtisks aspekts, kas noteikti ir jāņem vērā izvērtējot valsts publisko institūciju potenciālu inovāciju un uzņēmējdarbības konkurētspējas veicināšanā ir esošā uzņēmējdarbības vides un likumiskā ietvara atbilstība modernas, uz digitalizāciju un inovācijām balstītas, uzņēmējdarbības veikšanai.
- Izvērtējot likumiskā ietvara un uzņēmējdarbības vides līmeni, Ekonomikas ministrija piekrīt, ka 192.punktā svarīga ir inovāciju ekosistēmu veidošana, finansējot privātā, publiskā un akadēmiskā sektora sadarbību, tādējādi veicinot publiskā sektora izpratni par konkrēto jomu un sektoru esošo situāciju un, identificējot būtiskākos šķēršļus dinamiskas attīstības nodrošināšanā. Ekonomikas ministrija vēlas izcelt, ka Viedās specializācijas stratēģijas Latvijā identificēto jomu attīstībā noteikti izšķirošs aspekts ir gan kopējā sektoru sadarbība (Triple Helix), gan arī publiskās pārvaldes institūciju savstarpēja koordinēta rīcība, inovāciju un digitalizācijas

atbalstīšanai.

Ekonomikas ministrija aicina Latvijas Nacionālās attīstības plānā 2021.-2027.gadam sadaļā “Produktivitāte un inovācija” kā papildus nosacījumu minēto mērķu sasniegšanai iestrādāt nepieciešamību virzīties uz ciešas un koordinētas valsts pārvaldes starpinstitūciju sadarbības modeli, tādējādi nodrošinot vienotu un caurskatāmu inovatīvas uzņēmējdarbības, zinātnes un valsts pārvaldes veicināšanas modeli;

6. Vēlamies uzsvērt, ka tieši digitālu tehnoloģiju ieviešana un prasmīga izmantošana visos uzņēmējdarbības procesos ir pamats konkurētspējas pieaugumam. Ņemot vērā Latvijas ekonomikas struktūru ir nepieciešams veidot digitāli attīstītu un iekļaujošu uzņēmējdarbības vidi, kuras ietvaros visu lielumu uzņēmumi spēj viegli integrēties, kā arī uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstīšana ir uzņēmumu vajadzībās balstīta. Lai veicinātu digitālo tehnoloģiju integrācijas līmeni uzņēmumos valsts pakalpojumi, atbalsta iniciatīvas un likumdošana ir jāveido ar mērķi izskaust papīra lietojumu uzņēmumos un ekonomikā kopumā, tā vietā radot inovatīvus digitālus risinājumus.

Ir jāveido nulle papīra ekonomika, kas nodrošinātu 100% ekonomikas digitalizāciju tā rezultātā mainot domāšanas veidu, padarot digitālo tehnoloģiju lietojumu par ērtu un pašsaprotamu darba formu, kā arī būtiski ietekmē digitālo prasmju celšanu. Šāda mērķtiecīga digitalizācija nodrošinātu jaunu biznesa modeļu rašanos, starptautiska mēroga inovācijas, ka arī veidotos reālā laika datu izmantošanas iespējas ekonomikas monitoringā un precīzākai investīciju vajadzību noteikšanai. Nulle papīra ekonomika veicinās ekonomikas caurspīdīgumu un samazinātu CO2 izmešu apjomu.

Lai sasniegtu rīcības virziena mērķi ir nepieciešams rīcības virziena “Produktivitāte un inovācija” uzdevumus papildināt ar jaunu uzdevumu, izsakot to šādā redakcijā

Nr.	Uzdevums	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Finanšu resursu avots	Mērķa indikators
...	Latvijas ekonomikas digitālās transformācijas stratēģijas "Nulle papīra ekonomika" īstenošana	EM	IZM, VARAM	VB, ES fondi, Horizon Europe	Nominālā darbaspēka produktivitāte uz nostrādāto stundu Preču un pakalpojumu eksports Datorpakalpojumu un informācijas pakalpojumu Eksports Zināšanu un tehnoloģiju izlaide

7. Saistībā ar Latvijas valsts pārvaldes inovāciju veicināšanas instrumentiem, Ekonomikas ministrijas ieskatā, arī sadaļā “Produktivitāte un inovācija” ir jāpievieno likumiskā ietvara, regulējuma, atkāpju pieļaujamība un grozījumu ātra un operatīva izstrāde inovatīvu projektu realizēšanā, līdz ar to stimulējot gan vietēju uzņēmēju un pētniecības sektora inovatīvu produktu un pakalpojumu realizāciju, gan arī piešķirot starptautisku nozīmīgu spēlētāju un kompāniju interesi attīstīt un izstrādāt viedus un inovatīvus risinājumus Latvijā;
8. Ņemot vērā NAP rīcības virziena “Darbs un ienākumi” 208. un 210. punktā minēto, aicinām papildināt rīcības virzienu “Darbs un ienākumi” ar jaunu punktu, kurš norādītu uz mērķtiecīgu starp institūciju sadarbības nepieciešamību nozarēs, kurās ir novērojams potenciāls radīt daudz jaunas, mūsdienīgas, augstas kvalitātes darba vietas un kurās ir potenciāls piesaistīt kvalificēta ārvalstu darbaspēku un talantu, tajā pašā laikā veicinot darbaspēka reemigrāciju. Kā piemēru var minēt starptautisko biznesa pakalpojumu centru sektora attīstību, kurš ieņem aizvien lielāku lomu Centrāleiropas un Baltijas reģiona ekonomikas izaugsmē. Latvijai ir nepieciešamā vide, lai piesaistītu jaunus ārzemju uzņēmumus un veicināt esošo uzņēmumu paplašināšanos, kuri radītu jaunas, mūsdienīgas, augstas kvalitātes darba vietas, tādējādi arī veicinot kvalificēta ārvalstu darbaspēka un talantu piesaisti, un būtiski veicinātu darbaspēka reemigrāciju.
9. Ņemot vērā NAP rīcības virziena “Kapitāls un uzņēmējdarbība” 229. punktā minēto, aicinām rīcības virzienu “Kapitāls un uzņēmējdarbība” papildināt ar tekstu, kas norādītu, ka publiskām investīcijām ir jākoncentrējas arī uz investīciju atmaksāšanos, jeb publiskajām investīcijām ir jātiek investētām vietās, nozarēs un projektos, kuri Latvijas budžetam radīs liekāku ieguvumu ilgtermiņā. Piemēram, investējot publiskos līdzekļus nozarēs, kurās ir augsts potenciāls piesaistīt ārvalstu investīcijas un radīt jaunas darba vietas, ilgtermiņā tiek nodrošināta straujāka ekonomiskā izaugsme, kā investējot nozarēs ar mazāku izaugsmes potenciālu.
10. Ekonomikas ministrija piekrīt 314. punktā ietvertajam viedoklim, ka lielajām pilsētām un it īpaši Rīgai ir dominējoša loma Latvijas ekonomikas izaugsmē, tieši digitalizācijas un inovāciju kontekstā. Rīgā ir augstākā IKT inovāciju veicinošu spēlētāju, t.i. uzņēmēju un pētnieku, koncentrācija, kas spēj un izstrādā viedus, inovatīvus risinājumus ar augstu pievienoto vērtību. Ekonomikas ministrija aicina, lai arī turpmāk Latvija spētu veicināt pilnīgu Rīgas IKT un kopējās digitalizācijas jomas potenciālu un veiksmīgu izmantošanu, ir nepieciešams izstrādāt, ar ekosistēmu pieejas principu, labās prakses pārneses modeli, kas nodrošinātu informācijas un praktisku piemēru pieejamību reģioniem.
11. Vairāki Latvijas reģioni, it īpaši jūras piekrastes zonas, ir sasniegušas augstus rezultātus industriālo zonu veidošanā un to pārvaldē, nodrošinot labi apmaksātas darba vietas, kā arī piesaistot vairums ārzemju investīcijas un uzņēmumus. Industriālo zonu turpmāka veidošana un attīstība reģionos, identificējot attiecīgi reģiona prioritāros attīstības virzienus un stiprās puses,

nodrošinātu optimālu ģeogrāfiskā novietojuma un esošās pieejamās infrastruktūras pilnīgu izmantošanu.

Latvijā piemīt vairums priekšrocības industriālu teritoriju arī turpmākai veiksmīgai attīstībai, līdz ar to Ekonomikas ministrijai aicina NAP sadaļā “Līdzsvarota reģionālā attīstība” iestrādāt kā vienu no attīstības virzieniem - veidot uz stratēģiskas pamatotības bāzes (priekšrocību izmantošana; pašvaldības/ reģiona labklājības veicināšana; inovatīvas un modernas uzņēmējdarbības veikšana) industriālās teritorijas. Ārvalstu investīciju piesaiste minētajās teritorijās nodrošinātu veiksmīgas uzņēmējdarbības un sabiedrības labklājības veicināšanu, līdz ar to mazinātu emigrāciju un piesaistītu augsti specializētu darba spēku.

Cieņā

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Kristaps Soms 67013299
Evita Feldberga, 67013023
Elīna Branta, 67013007